

3

AMNIK

Biuletyn informacyjny
Krakowskiego Klubu Turystyki Jędrzejowskiej

BIULETYN INFORMACYJNY
KRAKOWSKIEGO KLUBU TURYSTYKI JASKINIOWEJ
przy
Oddziale Krakowskim PTTK

Nr 3

KRAKÓW

1972 r.

---

19. LUT 1977

SPIS TREŚCI

I. Inwentaryzacja	
1. Jaskinie polskich Tatr Zachodnich.....	3
2. Jaskinie i schroniska skalne Wąwoza Jamki.....	10
3. Aktualna lista najgłębszych jaskiń Jury.....	11
II. Nowe odkrycia w Tatrach	
1. Jaskinia "Jędrusiowa Dziura".....	12
2. Jaskinia "Przy Jędrusiowej Dziurze".....	13
III. Nowe odkrycia na Jurze	
1. Jaskinia "Pod Bukami".....	15
2. Jaskinia "Na Świniuszo".....	16
3. Nowe odkrycia w "Janęszkowej Szczelinie".....	17
4. Jaskinia "Sąspowska".....	18
IV. Kronika	
1. Okres od 1.06.71 do 30.06.1972 w KKTJ.....	19
2. Udział KKTJ w I Ogólnopolskim Obozie Speleolo- gicznym "Tatry 72".....	22
3. Wyprawy KKTJ do jaskini Bystrej.....	23
4. Wyprawy do jaskini Bandziach Kominiarski.....	24
5. Wiosenny obóz "Olsztyn 72".....	25
6. Wyprawa do jaskini Czarnej.....	26
7. II Wystawa Fotografii Jaskiniowej.....	27
V. Lista członków KKTJ /stan z dn.1 lipca 1972/.....	28

I N W E N T A R Y Z A C J A

1. Jaskinie polskich Tatr Zachodnich

W ostatnich latach na terenie polskich Tatr Zachodnich odkryto wiele nowych jaskiń oraz dokonano odkryć nowych partii w jaskiniach uprzednio znanych. Od czasu wydania II tomu "Jaskiń Polskich" K. Kowalskiego, nie ukazał się żaden spis inwentaryzujący jaskinie Tatr. Redakcja "Speleologii", która podjęła się kontynuacji pracy Kowalskiego, w swoich uzupełnieniach dotychczas do numeru T-86 ctyli zdołała zinwentaryzować zaledwie kilkunastu jaskiń tatrzańskich. Jak dotychczas największą ilość jaskiń Tatr Zachodnich /192 jaskinie/ wymienia Zbigniew Wójcik w swej pracy nad osadami klasycznymi jaskiń tatrzańskich. W Polsce działa około 30 klubów zrzeszających grotolazów, dla których ilość jaskiń tatrzańskich zawiera się w liczbie kilkunastu największych i najpopularniejszych. Reszta jaskiń jest ogólnie nieznana i bywają one zwiedzane tylko sporadycznie. Dlatego, na podstawie dostępnej literatury speleologicznej oraz ustnych przekazów grotolazów z różnych ośrodków sporządziliśmy wykaz jaskiń polskich Tatr Zachodnich. Wykaz zawiera 216 jaskiń ułożonych w porządku alfabetycznym z podaniem ich długości oraz orientacyjnego położenia. Niestety, nie do wszystkich jaskiń zdołaliśmy zebrać te dane. Z drugiej należało rozpatrzyć możliwość występowania tej samej jaskini pod różnymi nazwami; i tak Jaskinia Pod Wanta była znana pod nazwą Litworowy Dzwon, Jasna Studnia występuje jako Jasny Awen oraz jako Biała Studnia, Dwoistą Studnię nazywa się także Bliźniaczą Studnią itd. Wykaz ten nie jest na pewno kompletny i dlatego prosimy o nadsyłanie uzupełnień oraz ewentualnych sprostowań.

Kozik Andrzej

1. Arkada /25 m/ dK, wąwóz Kraków
2. Balkonowa /15 m/ dK Organy
3. Bandzioch Kominiarski /-200 m/ dK, Kominiarski Wierch
4. Barania /120 m/ dM, Dolina Litworowa

5. Błotnista /45 m/ dMŁ
6. Bystra /600 m/ dB, Kalacka Turnia
7. Chuda Mnichowa Studnia /-20 m/ dMŁ, Mnichy Małoząckie
8. Ciasna /30 m/ dK, wąwóz Kraków
9. Ciasna w Groniu /30 m/ dMŁ
10. Ciasny Schron /4 m/ dK, wąwóz Kraków
11. Czarna /5200 m/, -137 m/ dK, Organy
12. Knauchawa /-12 m/ Kominarski Wierch
13. Dudnica /100 m/ dB, Kalacka Turnia
14. Dudzia Dziura /17 m/ dK, wąwóz Kraków
15. Duży Schron dMŁ
16. Dwoista Studnia /-80 m/ dMŁ, Małozączniak
17. Dwoisty Konin dM, Kobylarz
18. Dwuotworowa /8 m/ dK, wąwóz Kraków
19. Dziura /60 m/ Dolina Ką Dziurze
20. " Małozącka Mała dMŁ
21. " Między Żleby /18 m/ dK, Organy
22. " Mnichowa Mała dMŁ, Mnichy Małoząckie
23. " Nad Lejem dMŁ, ~~Mnichy~~ Małozączniak
24. " Nad Mylną /19 m/ dK, Raptawicka Turnia
25. " Nad Potokiem /120 m/ dCh, Świerkule
26. " Nad Strażyską, Dolina Strażyska
27. " Nad Strzelistą dMŁ, Wielka Turnia
28. " Nad Trzawiaстым Progiem /4 m/ dK, wąwóz Kraków
29. " Nad Zachodem /10 m/ dK, wąwóz Kraków
30. " Pod Arkadą /6 m/ dK, wąwóz Kraków
31. " Pod Kominową /15 m/ dK, wąwóz Kraków
32. " Pod Mylną /10 m/ dK, Raptawicka Turnia
33. " Pod Oknem /60 m/ dK, Organy
34. " Pod Raptawicką /35 m/ dK, wąwóz Kraków
35. " Pod Smoczą Jamą /7,3 m/ dK, wąwóz Kraków
36. " Pod Wantą /5 m/ dK, wąwóz Kraków
37. " Przy Ziobrowej /10 m/ dK, Zbójnickie Turnie
38. " Stanikowa Niżnia /-10 m/ Staników Żleb
39. " Stanikowa Wyżnia /-9 m/ Staników Żleb
40. " W Dolinie Dolina Kasprowa
41. " W Kobylarzu Niżnia dM Kobylarz
42. " W Kobylarzu Wyżnia dM Kobylarz
43. " W Kończystej Turni /12 m/ dM, Kończysta Turnia

44. Dziura W Nosalu /12 m/ dB, Nosal
45. " W Ratuszu Niżnia dM, Ratusz
46. " W Ratuszu Wyżnia dM, Ratusz
47. " W Szczerbie /15 m/ DS, Giewont
48. " Wyżnia /140 m/ Dolina Ku Dziurze
49. " W Zawieszistej /5 m/ dK, wąwóz Kraków
50. " Za Głazami /25 m/ dB, Kalacka Turnia
51. " Ze Znakami /11 m/, dK, Zbójnickie Turnie
52. " Z Konkrecjami Niżnia /9 m/ dK, wąwóz Kraków
53. " Z Konkrecjami Wyżnia /8 m/ dK, wąwóz Kraków
54. Dziura ^{wa} Studnia dM, Dziurawe
55. Dziurawiec /20 m/ dK, Szkoły
56. Dzwonnica /20 m/ dK, Zbójnickie Turnie
57. Gankowa /18 m/ dK, wąwóz Kraków
58. Gawra /8 m/ dK, wąwóz Kraków
59. Goryczkowa /260 m/ dB, Myślenickie Turnie
60. Groby /105 m/ dK, Zbójnickie Turnie
61. Gruzowa Dziura /12 m/ dK, wąwóz Kraków
62. Hakowa /7 m/ dK, wąwóz Kraków
63. Jasna Studnia /-50 m/ dMŁ, Małozężniak
64. Jaszczurowska Wodna /33 m/ Dolina Olozyska
65. Jaszczurowska Wyżnia Dolina Olozyska
66. Jędrusiowa Dziura /120 m/ dMŁ, Świstówka Wyżnia
67. Juhaska /23 m/ Dolina Strążyska
68. Kalacka /360 m/ dB, Kalacka Turnia
69. Kamienne Mleko /260 m/ dCh, Wyż. Chochołowska Brana
70. Kasprowa Niżnia /2015 m/ Dolina Kasprowa
71. Kasprowa Średnia /110 m/ Dolina Kasprowa
72. Kasprowa Wyżnia /55 m/ Dolina Kasprowa
73. Koliby /3 m/ dK, wąwóz Kraków
74. Komin dM, próg Mułowy
75. Kominiańska Kominiański Wierch
76. Kominiańska Studnia Kominiański Wierch
77. Kominowa /21 m/ dK, wąwóz Kraków
78. Koprowa Studnia /50 m/ dMŁ, Koprowy Żleb
79. Korytarzowa /16 m/ Dolina Kasprowa
80. Korytarz Pod Siwarową dMŁ, Wielka Turnia
81. Kozi Korytarz /10 m/ dB, Kalacka Turnia
82. Kozi Schron /10 m/, dB, Kalacka Turnia

83. Kozi Schron W Giewoncie dS, Giewont
84. Krakowska Piwnica /17 m/ dK, wąwóz Kraków
85. Krakowskie Okno /30 m/ dK, wąwóz Kraków
86. Krasowa Nisza /20 m/ dK, wąwóz Kraków
87. Lejowa Niżnia Kominiarski Wierch
88. Lejowa Wyżnia /70 m/ Kominiarski Wierch
89. Lisia /19 m/ Dolina Ku Dziurze
90. Litworowa Wyżnia /230 m/ dM, Dolina Litworowa
91. Litworowa Wyżnia /50 m/ dM, Dolina Litworowa
92. Lodowa Krakowska /18 m/ dK, wąwóz Kraków
93. " Litworowa /370 m/, -175 m/ dM, próg Litworowy
94. " Małożącka /100 m/ dMŁ, Mnichy Małożące
95. " Miętusia /25 m/ dM, próg Mułowy
96. " Mułowa /100 m/ dM, próg Mułowy
97. " W Ciemniaku /200 m/ dK, Kamienne Zadnie
98. " W Mnichach /150 m/ dMŁ, Mnichy Małożące
99. Łomiska dMŁ, Wielka Turnia
100. Magurska /1070 m/ Kopa Magury
101. Mała /20 m/ dCh, Wyżnia Chochołowska Brama
102. " Komdra dM
103. " Szczelina /10 m/ dK, Zbójnickie Turnie
104. " W Mułowej /15 m/ dM, Dolina Mułowa
105. Małożącka /160 m/ dMŁ, Małożącziak
106. Marmurowa /-96 m/ dM, Dziurawa
107. Mechata Kominiarski Wierch
108. Miętusia /5500 m, - 250 m/ dM, Wantule
109. Miętusia Wyżnia /560 m, - 105 m/ dM, Mała Świstówka
110. Mnichowa dMŁ, Mnichy Małożące
111. Mnichowa Dziura /8 m/ dK, Raptowicka Turnia
112. Mnichowa Studnia /- 30m/ dMŁ, Mnichy Małożące
113. Mroźna /503 m/ dK, Organy
114. Mylna /1120 m/ dK, Raptowicka Turnia
115. Mysia /150 m/ dK, Raptowicka Turnia
116. Myślenicka Dziura /18 m/ dB, Myślenickie Turnie
117. Myślenicka Szczelina /16 m/ dB, Myślenickie Turnie
118. Naciekowa /400 m/ dM, Organy
119. Nad Dachem / / dM, próg Litworowy
120. " Kotlinami /-432 m/ dMŁ, Małożącziak
121. " Mokrym Progiem /15 m/ dK, Wąwóz Kraków

122. Nad Mostkiem /40 m/ dK, Stoży
123. " Mostkiem Wyżnie /8 m/ dK, Stoży
124. " Murem /40 m/ dM,
125. " Raptawicką I /36 m/ dK, Raptawicka Turnia
126. " Raptawicką II /10 m/ dK, Raptawicka Turnia
127. " Zagonem /250 m/ dMŁ, Wielka Turnia
128. Niedźwiedzia Niżnia /12 m/ dM, Mała Świstówka
129. Niedźwiedzia Średnia /14 m/ dM, Mała Świstówka
130. Niedźwiedzia Wyżnia /560 m/ dM, Mała Świstówka
131. Nisza Przy Zagonie /15 m/ dMŁ, Wielka Turnia
132. Niżnia w Kończystej dM
133. Nyża Zbójnicka /8 m/ dK, Organy
134. Obłazkowa /110 m/ dK, Raptawicka Turnia
135. Okna Zbójnickie Niżnie /109 m/ dK, Organy
136. Okna Zbójnickie Wyżnie /10 m/ dK, Organy
137. Omszaka /15 m/ dMŁ, Małozłączniak
138. Owcza /85 m/ dK, wąwóz Kraków
139. Ōsemka /6 m/ dK, wąwóz Kraków
140. Piarżysta /17 m/ dK, wąwóz Kraków
141. Piwnica /10 m/ dOH, Wyżnia Chochołowska Brama
142. Piwnica Miębusia /90 m/ dM, Dziurawe
143. Pod Dachem /20 m/ dM, próg Litworowy
144. " Gniazdem /16 m/ dK, wąwóz Kraków
145. " Iglicą /30 m/ dMŁ, Wielka Turnia
146. " Jaworem /45 m/ dK, Raptawicka Turnia
147. " Limbą Dolina Kasprowa
148. " Okapem /120 m/ dK, wąwóz Kraków
149. " Ostrewką / 6m/ dK, Organy
150. " Schodkami /50 m/ dMŁ, Wielka Turnia
151. " Szczytem /21 m/ Dolina Kasprowa
152. " Ścieżką /30 m/ dK, Wąwóz Kraków
153. " Wantą /-144 m/ dM, Dolina Litworowa
154. " Zankiem /75 m/ dK, Zbójnickie Turnie
155. Poszukiwaczy Skarbów /100 m/ dK, Zbójnickie Turnie
156. Pośrednia /20 m/ dK, wąwóz Kraków
157. Przelot /35 m/ dK, Organy
158. Przenirowa /200 m/ dK, Gubalec
159. Przy Jędrusiowej /50 m/ dMŁ, Wyżnia Świstówka
160. " Przechodzie /120 m/ dMŁ, Wyżnia Świstówka

161. Przy Sikawce /40 m/ dK, Żdziary
162. " Żlebie /20 m/ dK, Raptawicka Turnia
163. Psia /800 m/ dK, wąwóz Kraków
164. Płasia Studnia /-295 m/ dYM, Próg Mużowy
165. Raptawicka /130 m/ dK, Raptawicka Turnia
166. Rybia /160 m/ dCh, Wyżnia Chochołowska Brama
167. Schron Przy Zakosistej /12 m/ dK, wąwóz Kraków
168. Schron Z Watrą /5 m/ dK, wąwóz Kraków
169. Siwarowa /100 m/ dMŁ, Włelka Turnia
170. Siwałowa Dziura /30 m/ dMŁ, Wielka Turnia
171. Smocza Jama /40 m/ dK, wąwóz Kraków
172. Smytnia /10 m/ dK, Dolina Smytnia
173. Sowie Jamy /18+5+3 m/ dK, Sowa
174. Spękana Dziura /8 m/ dK, w wąwóz Kraków
175. Strzelista /150 m/ dMŁ, Wielka Turnia
176. Studnia W Karoznisku /60 m/ dK, Żdziary
177. Szczelina Chochołowska /1700 m/ dCh, Wyżnia Chochołowska Brama
178. " Miętusia dM, Dziurawe
179. " Mnichowa /-30m/ dMŁ, Mnichy Małożackie
180. " Nad Mylną /20 m/ dK, Raptawicka Turnia
181. " Przy Arkadzie /8 m/ dK, wąwóz Kraków
182. " W Kozim Grzbiecie /15 m/ dM, Kozi Grzbiet
183. Śnieżna /1000 m, -620 m/ dMŁ, Małożaczniak
184. " Szczelina /- 8m/, dK, wąwóz Krakowski
185. " Studnia /- 20m / dMŁ, Wielka Turnia
186. " Studnia W Krzesanicy /- 15 m/ dM, Krzesanica
187. Śpiących Rycerzy /150 m/ dMŁ, Mały Giewont
188. Śpiących Rycerzy Wyżnia /40 m/ dMŁ, Mały Giewont
189. Trójkątny Schron /5 m/ dK, wąwóz Kraków
190. Tunel Małożackie dMŁ, Wielka Turnia
191. Tylkowa Szczelina /50 m/ Kominiański Wierch
192. Upłazkowa /50 m/ dMŁ, Małożaczniak
193. Wielka Litworowa /-225 m/ dM, Małożaczniak
194. Wielkoturniańska dMŁ, Wielka Turnia
195. W Lodowcu dM,
196. W Małej Świsłówe /40 m/ dM, Mała Świsłówka
197. Wodna Pod Pisana /300 m/ dK, Skała Pisana
198. Wodna Raptawicka /40 m/ dK, Raptawicka Turnia

199. W Szerokiem /20 m/ dM,
200. Wysoka /1000 m, = 123 m/ dK, wąwóz Kraków
201. Wyzior /24 m/ dK, Zbójnickie Turnie
202. Zakosista /95 m/ dK, wąwóz Kraków
203. Zameczko Niżnie /37 m/ dK, Organy
204. Zameczko Wyżnie /22 m/ dK, Organy
205. Na Siedmioma Programi /130 m/ dK, wąwóz Kraków
206. Za Smrekien /90 m/ dK, Gubalec
207. Zawaliskowa Dziura dME, Wyżnia Świstówka
208. Zbójcka Nisza /40 m/ dK, Organy
209. Zielona /120 m/ dME, Wielka Turnia
210. Zielony Schron /4m / dK, wąwóz Kraków
211. Zimna /4000 m/ dK, Organy
212. Ziobrowa /40 m/ dK, Zbójnickie Turnie
213. Żółta /14 m/ dK, wąwóz Kraków
214. Żwirowa Dziura /20 m/ dK, Organy
215. Żwirowa Dziura Wyżnia /10 m/ dK, Organy
216. Źródło w Ratuszu dME,

Znaczenie skrótów:

dB	-	Dolina Bystrej
dCh	-	Dolina Chochołowska
dK	-	Dolina Kościeliska
dM	-	Dolina Miętusia
dME	-	Dolina Małej Łąki
dS	-	Dolina Strążyska
/ 450 m/	-	łączna długość korytarzy jaskini
/-620 m/	-	głębokość jaskini

Ważniejsza literatura, z której zaczerpnięto dane dopowyższego wykazu:

- Kowalski K. /1953 r./ - "Jaskinie Polskie" T-2
Wójcik Zb. /1966 r./ - "Geneza i wiek klastycznych osadów jaskiń tatrzańskich" Prace Muzeum Ziemi nr 9
Wójcik Zb. /1969 r./ - "Wąwóz Kraków w Tatrach" Ochrona Przyrody r.34

"Speleologia" - Tom I-VI

"Taternik" r.1960-1972

"Wierchy" r.1960-1971

"Wiercica" nr 10 - 16

2. Jaskinie i schroniska skalne Wąwozu Jamki

W związku z licznymi sygnałami wskazującymi na istnienie w obrębie Ojcowskiego Parku Narodowego szeregu jaskiń dotychczas nie uwzględnionych w ewidencji, Sekcja Taternictwa Jaskiniowego Krakowskiego Koła Klubu Wysokogórskiego i Krakowski Klub Turystyki Jaskiniowej PTTK podjął, w porozumieniu z dyrekcją Parku, prace mające na celu sprawdzenie i ewentualne udokumentowanie tych informacji.

Akcją tą w pierwszej fazie objęto, niewielki obszarowo, Wąwóz Jamki znajdujący się po prawej stronie w dolnej części doliny Sąspowskiej, na terenie którego do niedawna opisanych było 13 jaskiń i schronisk skalnych. Większość prac w ramach tej fazy badań przeprowadził autor notatki wraz z Antonim Tokarskim. Ponadto sporadycznie współpracowali M. Chopiel i A. Górny. W rezultacie dokonanego przeglądu odsłonięć skalnych znaleziono 8 nie opisanych dotychczas schronisk skalnych i jaskiń, z których największą jest jaskinia Sąspowska /patrz artykuł A. Górnego "Jaskinia Sąspowska" - JAMNIK 2/.

Ponadto, w jednym przypadku stwierdzono, że podawana w literaturze długość jaskini była wskutek pomyłki zawyżona o kilkadziesiąt metrów. Podczas wykonywania szczegółowych pomiarów wszystkich jaskiń znajdujących się na tym obszarze, odkryto szereg korytarzy nie ujętych na istniejących planach tych obiektów.

Aktualnie w Wąwozie Jamki znanych jest 21 jaskiń i schronisk skalnych o łącznej długości korytarzy wynoszącej nieomal 550 metrów. Lista ich wraz z podaniem długości aktualnie uprzednio znanych korytarzy przedstawia się następująco:

1.	Jaskinia Zbójcka	175 m /240/
2.	" Krakowska	88 m /86/
3.	" Biała	81 m /68/
4.	" Sąspowska	64 m -
5.	" Złodziejska	53 m /48/
6.	" Piętrowa	38 m /35/
7.	" Mała	37 m /30/
8.	" Wielkanocna	20 m /-/
9.	" Malesowa	15 m /15/

10.	Schronisko /Jaskinia/ Lisie	10 m	/10/
11.	" " Większe	10 m	/10/
12.	" " Pustelnia	10 m	/10/
13.	" " Przechodnie	10 m	-
14.	Schronisko Przy Drodze	6 m	-
15.	" Poniżej Lisiego	5 m	/ 6/
16.	" Mniejsze	5 m	/ 5/
17.	" Dziurawiec Malesowy	5 m	/4,5/
18.	" Obok Złodziejskiej	5 m	-
19.	" W Studni	4 m	-
20.	" Powyżej Pustelni	4 m	-
21.	" Ciasne	4 m	-

W chwili obecnej prace poszukiwawcze i pomiarowe na tym terenie zostały w zasadzie zakończone, a kontynuowane są w obrębie pozostałej części Doliny Sąspowskiej.

Andrzej Kobyłecki

STJ KW Kraków

3. Aktualna lista najgłębszych jaskiń Jury

W związku ze zdezaktualizowaniem się listy najgłębszych jaskiń Jury Krakowsko-Częstochowskiej zamieszczonej w pierwszym numerze JAMNIKA /1970 r./, zamieszczamy listę aktualną, ułożoną na podstawie znajomości dotychczas publikowanych jaskiń jurajskich oraz nowych odkryć dokonanych na Wyżynie Krakowskiej.

1.	Januszkowa Szczelina	- 56,5 m
2.	Piętrowa Szczelina	- 45 m
3.	Studnisko	- 40 m
4.	Wiercica	- 37 m
5.	Na Plebani	- 36 m
6.	Ciasny Aven	- 30 m
7.	Grzmieżka	- 29 m
8- 9.	Koralowa	- 28 m
	Urwista	- 28 m
10.	Pod Bukami	- 25 m
11.	Na Świniuszcze	- 24,5 m
12-13.	Aven Wszystkich Świętych	- 24 m
	Sokola	- 24 m

Andrzej Kozik

NOWE ODKRYCIA W TATRACH

1. Jaskinia "Jodrusiowa Dziura"

Latem 1968 r. podczas powierzchniowej eksploracji masywu Wielkiej Turni 3-osobowa grupa grotolazów /A.Dzioba i J.Śmiałowski z KKTJ oraz Z.Skuza ze Speleoklubu Zakopane/ natrafiła w ścianie, w południowo-zachodniej części Wyżniej Świstówki, na otwór wejściowy nieznaną dotąd jaskini. Ponieważ stwierdzono, że tuż za otworem znajduje się studnia, z braku sprzętu zrezygnowano z eksploracji. Wkrótce o odkryciu zapomniano. Dopiero trzy lata później wstępne rozpoznanie w jaskini przeprowadził zespół w składzie: A.Dzioba, A.Górny, A.Kozik /KKEJ/. Oni zespół dotarł na głębokość 17 m, gdzie zatrzymał się przed trudnym zacięciem w kształcie litery "S". Dalej zdołał przycisnąć się tylko A.Kozik, który samotnie dotarł do Sali z Brzytwą na głębokość -37 m. Następną wyprawę zorganizowano kilka tygodni później w dniach 11 - 12 lipca. Zespół w składzie A.Górny, A.Kobyłecki, A.Kozik dokonał odkrycia pozostałej części jaskini oraz sporządził plan całości systemu.

W wyniku pomiarów ustalono:

- wysokość otworu n.p.m. 1680 m
- wysokość otworu od podstawy ściany 80 m
- ekspozycja otworu ku E
- sumaryczna długość korytarzy 120 m
- głębokość jaskini -46 m

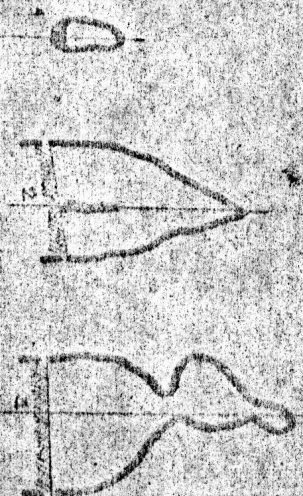
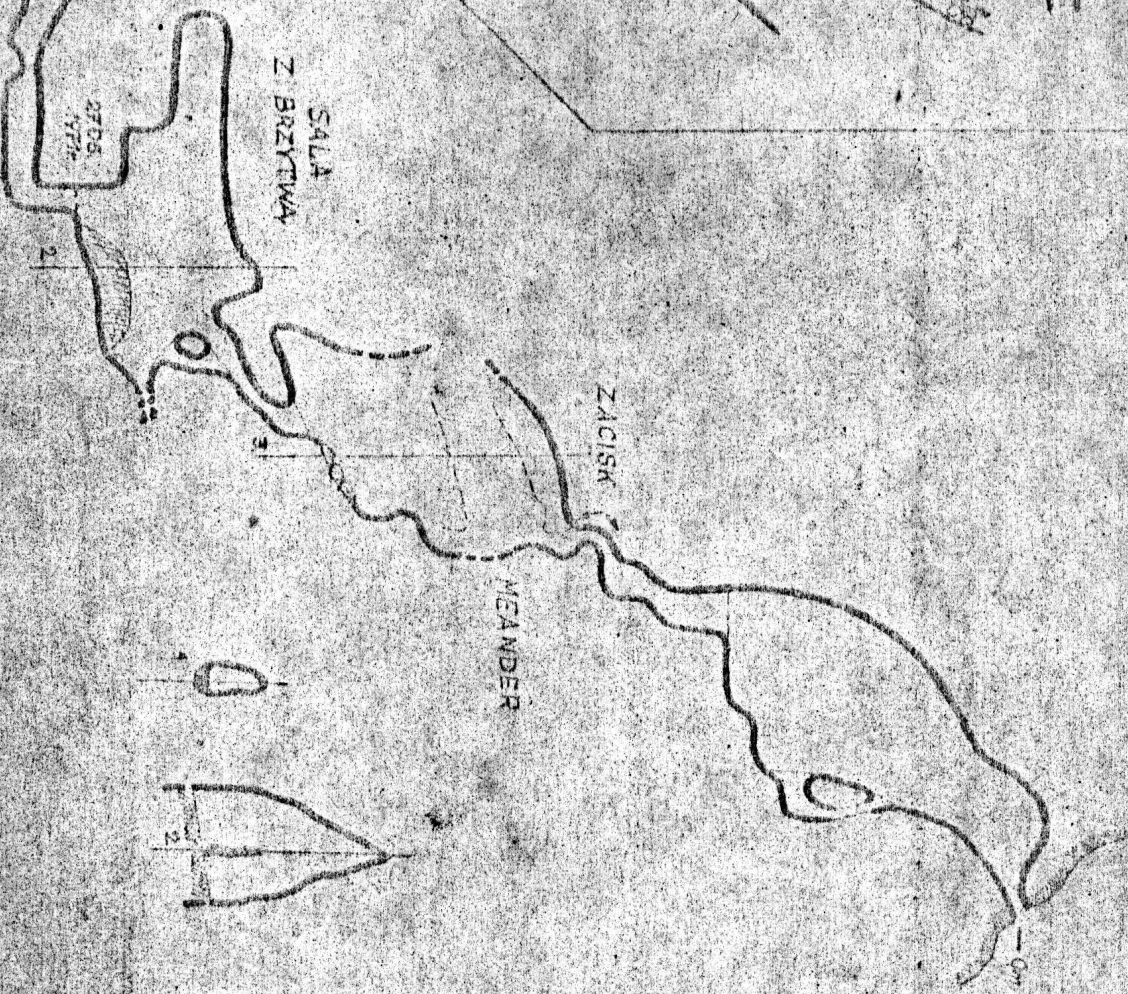
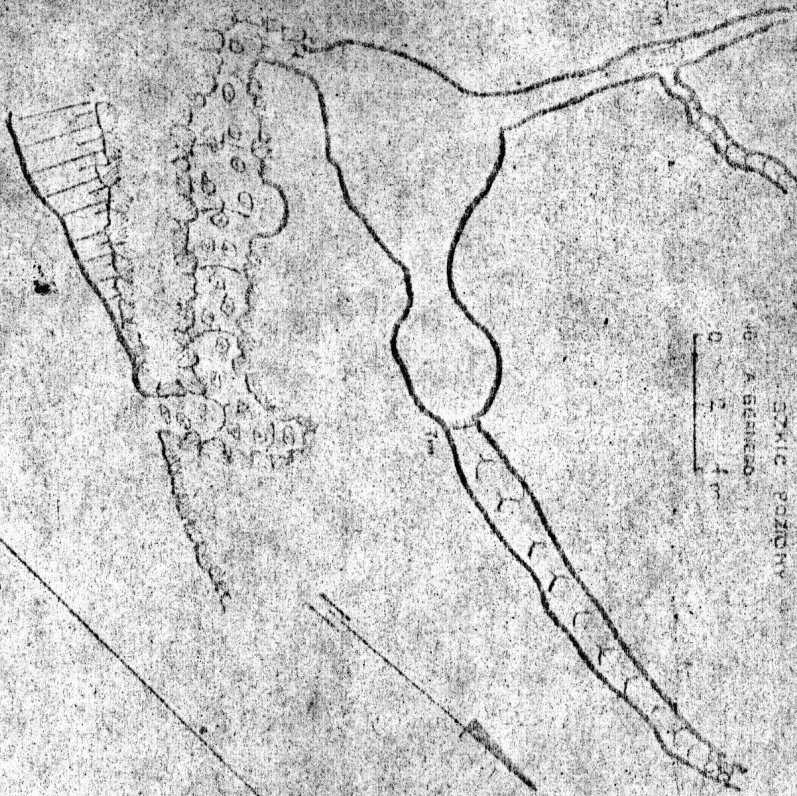
Otwór wejściowy jaskini mający kształt nieregularnego czworokąta, widoczny jest dopiero z najbliższej odległości. Tuż za nim stromo w dół opada korytarzyk kilkumetrowej długości. Doprowadza on ponad studnię 10 metrowej głębokości, która przechodzi w salę o wymiarach 7 x 5 m. Po przeciwległej do otworu stronie, z dna sali odchodzi druga studzienka o głębokości 5 m i szerokości do 1,5 m doprowadzająca do Zacisku. Za nim ciasny korytarzyk /Meander/, przechodzący w system szczelin o szerokości do 0,6m, doprowadza nas do dużej sali 8 x 4 m przedzielonej w połowie dwumetrowym progiem. Z dna sali wychodzą, lekko nachylone w dół, dwa równoległe korytarzyki. Po kilku metrach łączą się one ze sobą

PRZYJĘCIE DZIERŻYŃSKIEJ DZIWIARZE

DR. J. G. KWIŚCIA

SKIC POZIOMY

0 2 4

POLECENIA DZIAŁ ZACHODNI

UL. MAŁA POLSKA 10

UL. SANKTA

TECHNISZCZKA DZIWIARZE

WYKONANIE PRZEZ

DR. J. G. KWIŚCIA

na przewieszonym progu wysokości 3 m, po zejściu z którego znajdują się w Sali z Brzytwą. Jest to komora o wymiarach 6 x 3 m i wysokości 6m, przedzielona wzdłuż wąską, zakończoną u góry ostrą krawędzią, płytą skalną. W środku komory, tuż u podstawy Brzytwy, znajduje się dwumetrowa studzienka. U jej dna odchodzi korytarzyk doprowadzający nad 3-metrowy próg, za którym znajduje się kolejna komora o wymiarach 6 x 3 m i wysokości 5 m. Z najniższego punktu komory odchodzi 25-metrowy korytarz doprowadzający do najniższego miejsca w jaskini -46 m /Syfonik/ i komory końcowej. Na ostatnich 14 metrach korytarz przebiega poziomo i dno jego stanowi jezioro 20 - 30 cm głębokości. Główny ciąg jaskini od otworu do komory końcowej ma długość 80 m.

Andrzej Kobyłecki

/STJ KW Kraków/

2. Jaskinia "Przy Jędrusiowej Dziurze"

Otwór wejściowy jaskini został odkryty dnia 12.07.1971 r. przez A.Górnego i A.Kobyłeckiego. Położony on jest około 30 m poniżej otworu Jędrusiowej Dziury na wys. 1650 m npm /50 m nad dnem Wyżniej Świstówki/.

Wejście do jaskini znajduje się pod niewielkim okapem. Stąd w głąb jaskini prowadzi przejście pomiędzy ruchomymi głazami, jedynie strop korytarza stanowi tutaj lita skała. Na głębokości około 8 m korytarz przechodzi w trudny zaciąg, po przejściu którego dochodzimy do Obszernej Sali o wymiarach 7 x 8 m i wysokości 6 m. Z sali tej w głąb masywu wiedzie niewielki korytarz, na którego końcu stwierdzono głosowe połączenie z Jędrusiową Dziurą /w rejonie Sali z Brzytwą/. Do tego korytarza wpada kilkunastometrowy meander z niewielką strugą płynącej wody, która znika w dnie 7-metrowej studzienki. W Sali Obszernej odchodzi szeroki korytarz biegnący równoległo do korytarza wejściowego, doprowadzający po kilku metrach do niewielkiej komory, z której za 7-metrowym progiem, w górę, prowadzi korytarz przechodzący w komin całkowicie zablokowany żwirowiskiem zmieszany z gliną. W całej jaskini zaznacza się silny ciąg zimnego powietrza.

Poznanie jaskini przebiegało w dwóch etapach. Pierwszym było odkrycie otworu wejściowego oraz oczyszczenie przejścia pomiędzy gżazami /12.07.1971/. Drugim etapem było poznanie całości jaskini w dniu 1.08.1971 r. /A.Górny, J.Smoleń, Zb. Krajewski/ oraz sporządzenie jej szkicowego planu.

UWAGA!! zwiedzanie i eksploracja jaskini jest niebezpieczne z uwagi na możliwość wystąpienia w niektórych jej częściach zawału.

Andrzej Kobyłecki

=====

NOWE ODKRYCIA NA JURZE

=====

1. Jaskinia Pod Bukami

Czerna pow. Chrzanów

lewe zbocze doliny Czernki.

wys. otworu n.p.m. około 110 m

wys. otworu nad dnem doliny około 30m

głębokość jaskini 25 m

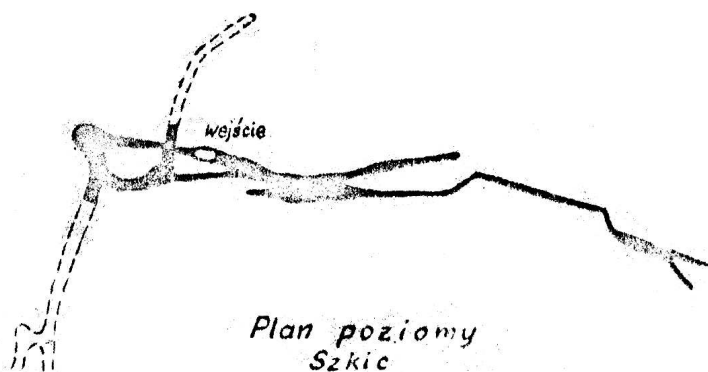
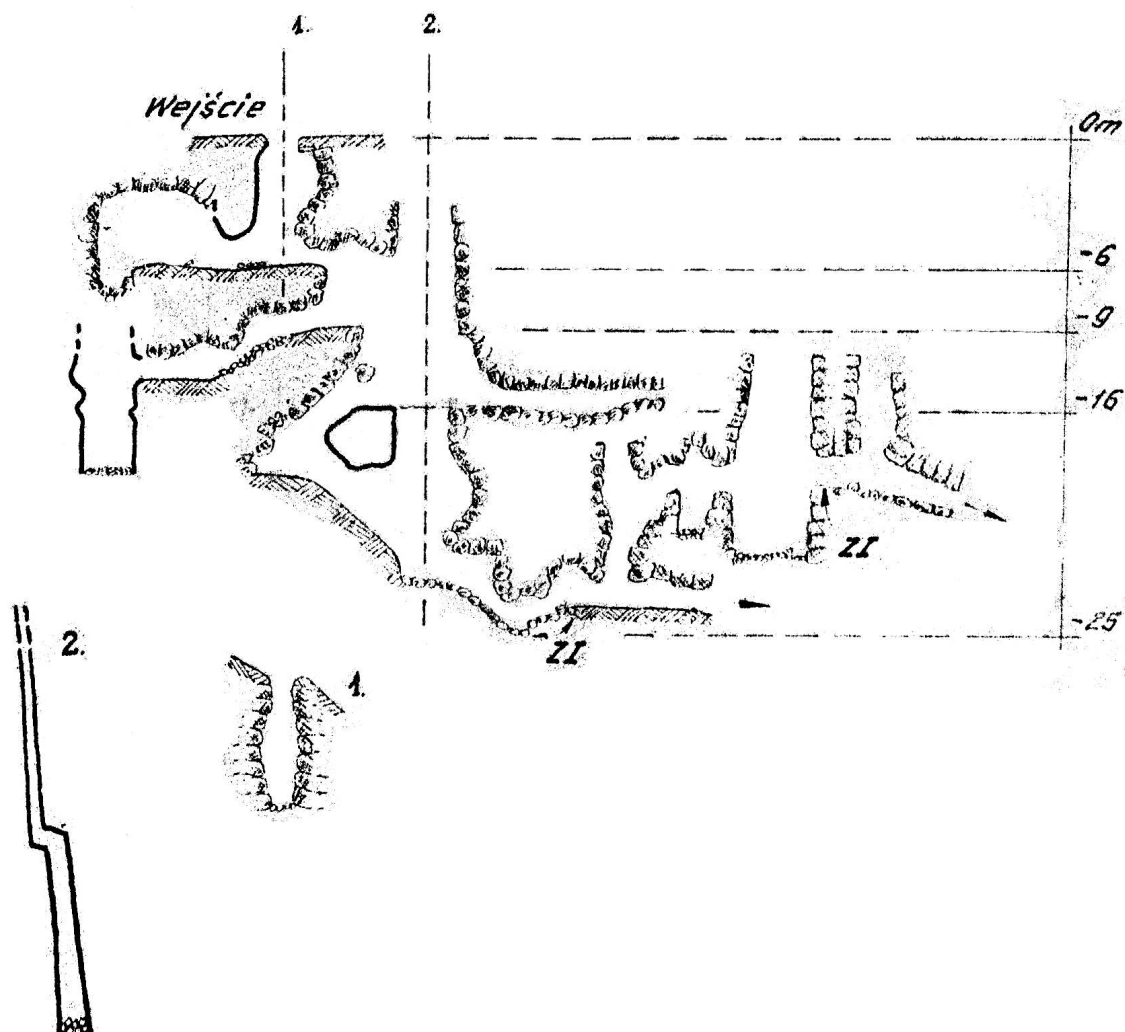
długość korytarzy, łącznie z krasowymi partiami

jaskini około 100 m

Jaskinia została odkryta w 1967 r. przez St. Boronowskiego z towarzyszami /Speleoklub Katowice/

Otwór jaskini znajduje się na lewym orograficznie zboczu doliny Czernki w pobliżu ujścia potoku Eliaszkówka. Od przystanku a utobusowego Czerna I idziemy niebieskim szlakiem. Po przejściu mostku na Czernce idziemy polami w górę i po około 200 m /od granicy lasu/, zauważymy po prawej stronie ogrodzenie z drutu kolczastego zabezpieczające studzienkę wejściową jaskini. Jaskinia została odkryta przez członków Speleoklubu Katowice, kiedy to w obecności St. Boronowskiego i towarzyszących mu osób nastąpiło obsunięcie się ziemi odsłaniając otwór jaskini, którą zwiedzono wówczas do dna /-25m/. O jaskini wkrótce zapomniano. Ponownie odkrywa ją w maju 1968 r. R. Siwulak /STJ KW Kraków/. W maju i czerwcu 1968 r. zorganizowano szereg wypraw, których wynikiem było sporządzenie planu przez A. Kobyłeckiego /STJ KW/ i M. Szelerewicza /KKTJ/ oraz odkrycie dalszych korytarzy.

Jaskinia rozwinięta jest na pęknięciu tektonicznym o kierunku NW-SE. Otwór wejściowy w kształcie koła o średnicy 1 m, opada 6-metrową studnią o ścianach pokrytych mocno zwietrzałą polewą naciekową. Z dna studni odchodzi w kierunku NW 10-metrowy poziomy korytarz zakończony ciasną studzienką. W kierunku przeciwnym korytarz początkowo obniża się tworząc zacisk, po czym przechodzi w wysoką szczelinę o szerokości około 1 m, opadającą progami w dół do głębokości -25 m. Na głębokości 9,5 m w kierunku NW odchodzi kilkumetrowy korytarz mający połączenie z krasowymi partiami niekwiłkiej kopalni galmanu, której otwór znajduje się w pobliżu otworu jaskini. Na głębokości 13 metrów w kierunku SE odchodzi niski 10-metrowy korytarz, na dnie którego znajdujemy szczątki starej szaty naciekowej. W tym samym kierunku, z dna jaskini odchodzi

Uwaga: linią przerywaną naniesiono partie nie uwidoczniona na planie pionowym.

Dolina Czernej
Wążyna Krakowska
Jura Krakowsko-Czest.
Czerna
Pow. Chrzanów
Woj. Kraków.

Jaskinia
Pod Bukami
Plan Pionowy
1:400

Pomiary jaskini przy
współpracy W. Wika
wykonał oraz sporządził plan.
M. Sztejerewicz
15. 12. 19...

kilkudziesięciometrowy korytarz rozwinięty na szerokiej szcze-
linie. W dnie korytarz przechodzi w system ciasnych, niedostęp-
nych szczelin. Ściany tej części jaskini pokrywa gruba pole-
wa naciekowa ze śladami starej, zniszczonej obecnie szaty na-
ciekowej.

Cała jaskinia została rozmyta na pęknięciu tektonicznym o prze-
biegu NW-SE, w częściowo zdolomityzowanych wapieniach środkowe-
go triasu. Na uwagę zasługują liczne żyły galmanu i limonitu
o znacznej miąższości, które były przedmiotem eksploatacji
w pobliskich sztolniach. Jaskinia mimo, że jest dość trudna
do zwiedzania, nie wymaga użycia lin. Należy jednak zachować
daleko idącą ostrożność ze względu na dużą ilość zaklinowanych
bloków skalnych, szczególnie w dolnych partiach jaskini.
W literaturze speleologicznej jaskinia nie była dotychczas
wzmiankowana.

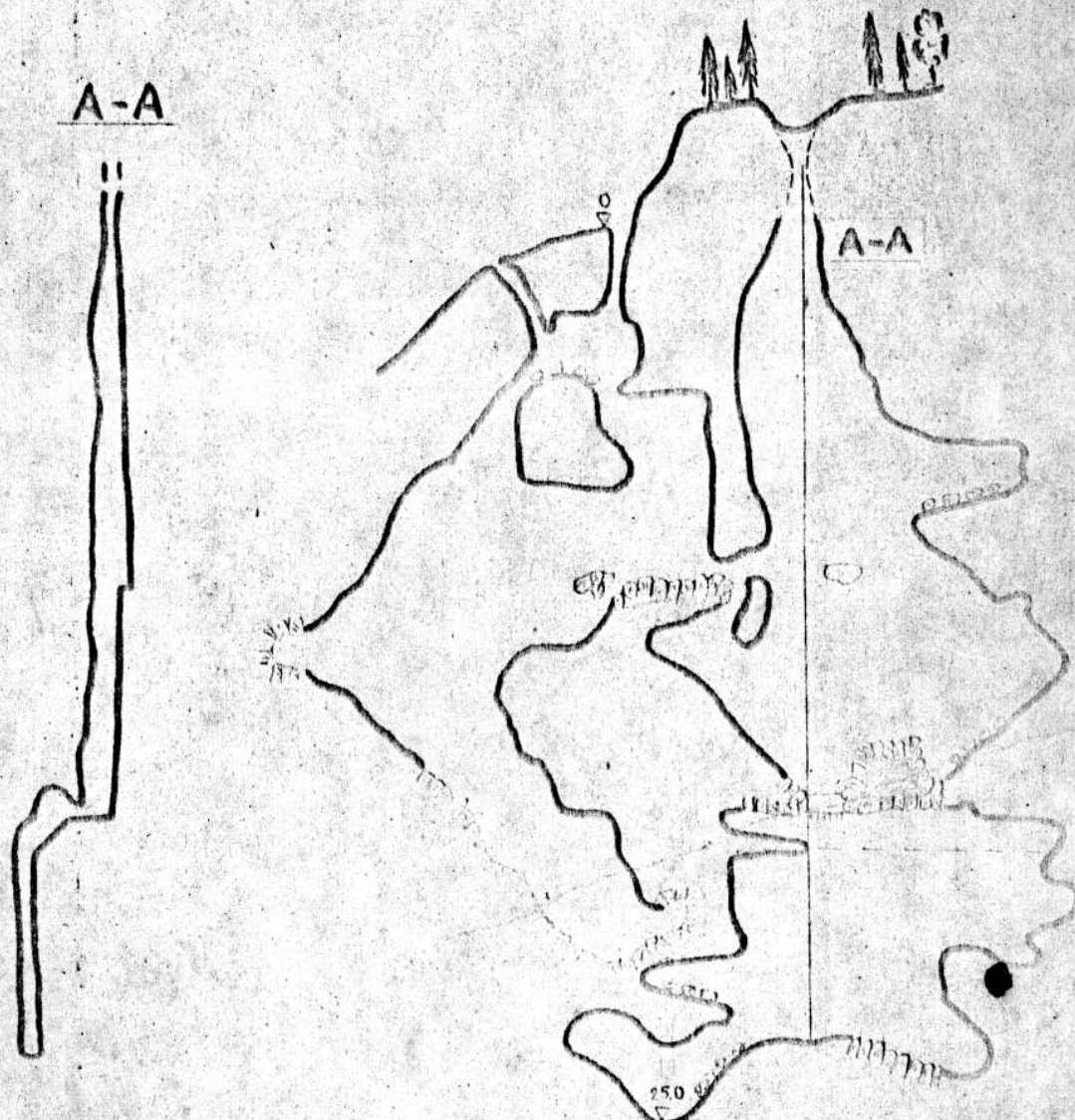
Andrzej Górny

2. Jaskinia na Świniuszcze

Rodaki pow. Olkusz
wzgórze 486,9 m
wys. otworu n.p.m. około 450 m
wys. otworu nad dnem doliny około 30 m
głębokość jaskini 24,5 m

Otwór jaskini, znany od dawna miejscowej ludności, położony jest na NW stoku dużego masywu oznaczonego kotą 486,9 położonego na E od szosy Klucze - Ogrodzieniec. Otwór trudny do zna lezienia, położony w lesie za niewielkimi skałkami, przy ujściu małej dolinki /około 400 m szosą w dół od przystanku Śrubarnia/.

Dwa otwory wejściowe, z których górny jest niedostępny, znajdują się w zawałisku powstałym z dużych bloków wapien-
nych. Po przejściu przez wąską, stromą rynną dochodzimy do niewielkiej salki skąd w dwóch przeciwnych kierunkach stromo w dół opadają studnie. Idąc na E schodzimy w dół po zablokowa-
nych głazach na krawędź 3-metrowej przewieszanej studni /konieczne użycie krótkiej petli/, po wykonaniu której sta-
jemy na dnie wysokie, prostokątnej sali.

LEŻYŃA KRAJOWA - CZĘSTOCHOWSKA
 COPA ŚWINIUSZKA

POW. ODKUSZ
 MOC. KRAKOWSKIE

JASKINIA
NA ŚWINIUSZCE
 PLAN PIONOWY

PLAN WYKONA PRZY
 PRACY M. CZERIEJA I
 SIECKIEGO - A. GÓRNY
 2. VI. 1971.

Z sali tej w kierunku na W odchodzi w dół szeroki, szczelinowaty korytarz odchodzący do głębokości -21,5 m. Z sali "prostokątnej" ciasnym korytarzykiem dostajemy się do szerszej szczeliny, którą schodzimy do głębokości -24,5 m.

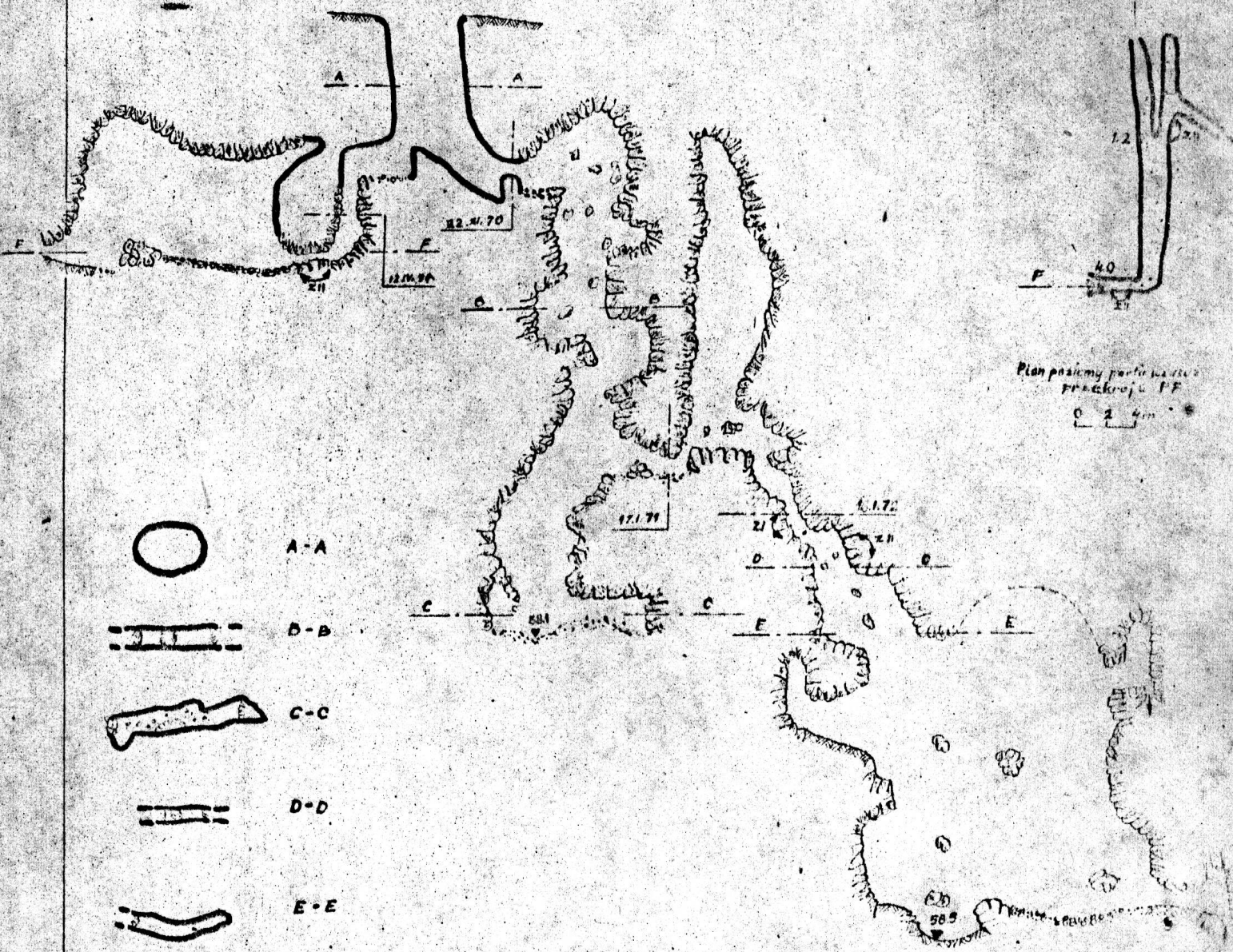
Przejście głębiej blokują zaklinowane bloki skalne. Odchodzi z stąd duży komin idący w stronę zamkniętego leja, znajdującego się na powierzchni w sąsiedztwie otworu jaskini. W dolnej części jaskini znajdujemy ładną, lecz zniszczoną szatę naciekową. W całej jaskini znajdują się wiszące mosty skalne i półki grożące obrywem.

Jaskinia odwiedzana przez grotokazów z różnych ośrodków nie była dotąd wzmiankowana w literaturze speleologicznej.

Andrzej Górny

3. Nowe odkrycia w Januszkowej Szczelinie

Zgodnie z przewidywaniami wyrażonymi w poprzednim numerze Jamnika /A.Kobyłecki - "Jaskinia Januszkowa Szczelina"/, wysokie położenie otworu jaskini nad dnem doliny oraz charakter pęknięcia tektonicznego, na którym rozmyta jest jaskinia, rokowały szansę na dokonanie nowych odkryć, a przede wszystkim na znaczne pogłębienie systemu. Wiosną 1971 r. Januszkową-Szczeliną zainteresowali się członkowie Speleoklubu Katowice. Dnia 12.04. zespół w składzie M.Ozepiel, J.Górnik, Z.Rysiecki po przekopaniu ok. 3,5 metrowej studni znajdującej się w bocznej odnodze, kilka metrów poniżej krawędzi wstępnej studni, odkrywa kilkumetrowy korytarz przechodzący następnie w wąską szczelinę o szerokość 0,6 - 1,0 m przebiegającą w kierunku NNE-SSW. Stąd w kierunku SE odchodzi inny kilkumetrowy korytarzyk. Partie te w swoich końcowych odcinkach przechodzą w system wąskich, niedostępnych szczelin. Pomiar tej części jaskini wykonał ten sam zespół w czasie następnej wyprawy dnia 18.04.1971 r. Na dalsze odkrycia trzeba było czekać prawie rok. Dopiero 16 stycznia 1972 r. trzyosobowy zespół /J.Górnik, T.Kisielowski, Z.Rysiecki/ eksplorując dno bocznego komina, usuwając z niego rumosz skalny i odsłaniając

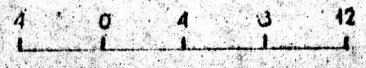

Plan pionowy partii walcu
przekroju P-F
0 2 4m

WYŻYNA KRAKOWSKO-CZESTOCHOWSKA
GÓRA JANUSZKOWA

POW. DLKUSZ
HOJ. KRAKOWSKIE

JASKINIA
JANUSZKOWA SZCZELINA
PLAN PIONOWY

POMIARY PARTII ODZIELONYCH DATAMI
12.IV.1971 ORAZ 16.I.1972, WYKONAŁ
ORAZ SPORZĄDZIŁ PLAN H. CZEPIEŁ
POZOSTAŁA CZĘŚĆ JASKINI WYKRE-
ŚLONO NA PODSTAWIE PLANU
Z DNIA 24.I.1971 r. /JAMIK NR 2/

wejście do dalszych partii jaskini. Partie te, zgodnie z dotychczasowym charakterem jaskini, rozwinięte są na szczelinie o generalnym przebiegu W-E. Szczelina ta o szerokości początkowej 0,2 - 0,3 m rozszerza się z głębokością, by na dnie /ok. 25 m niżej/ osiągnąć szerokość 0,5 - 0,7 m. Dnia 30.01. 1972 r. dokonano pomiarów tej części jaskini /M.Gzepiel, J.Górnik, Z.Rysiński/ w wyniku czego ustalono całkowitą głębokość Januszkowej Szczeliny na -56,5 m. Głębokość ta stawia jaskinię na pierwszym miejscu wśród najgłębszych jaskiń Jury.

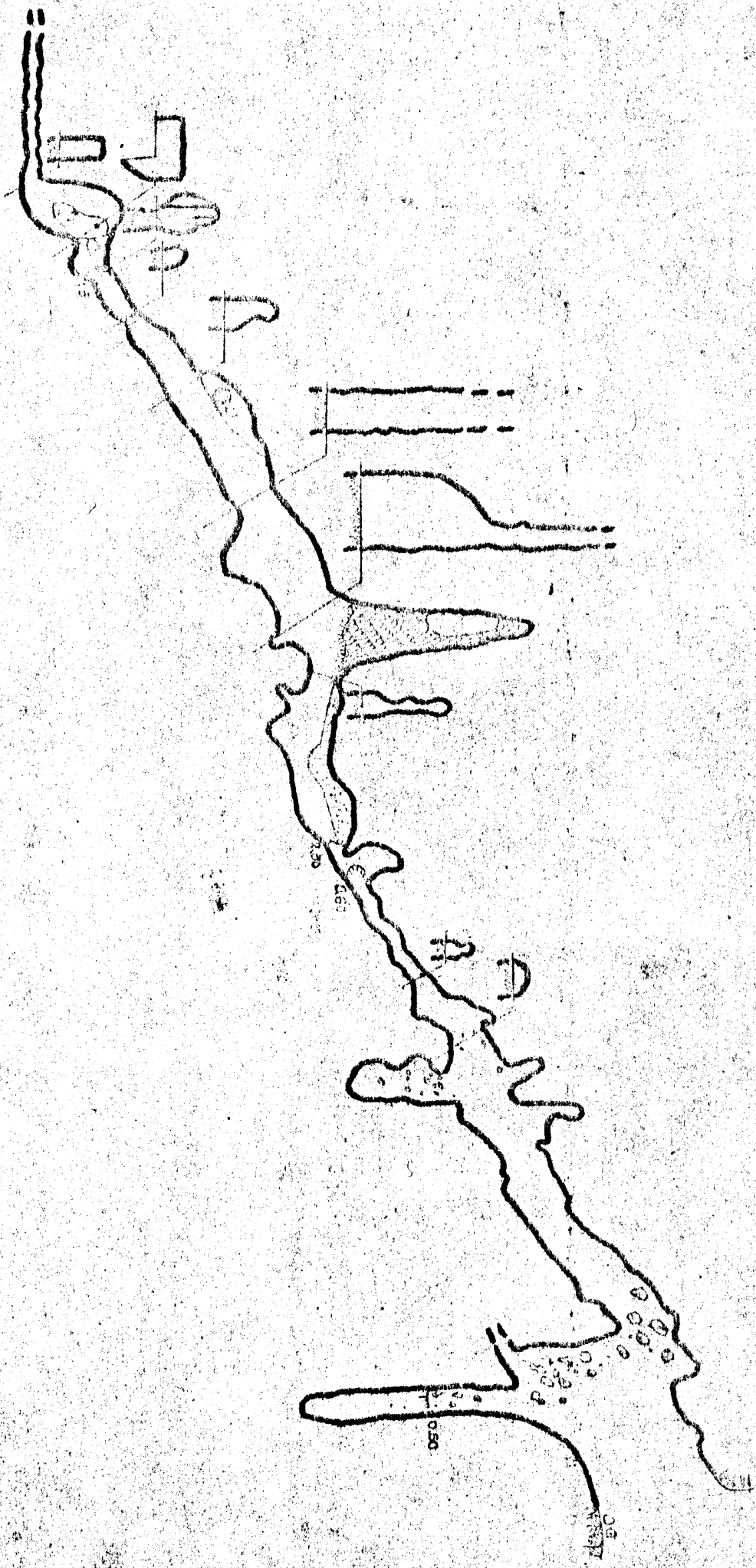
Eksploracji jaskini nie można uznać za zakończoną. Jaskinia ze względu na dużą ilość niepewnie wiszących mostów skalnych jest bardzo niebezpieczna, co podkreślano w pierwszym opisie jaskini. W litym br. na skutek oberwania się takiego mostu skalnego poniósł śmierć młody turysta z Krakowa. Następstwem tego wypadku było zamknięcie jaskini kratą do czasu zlikwidowania w niej niebezpiecznych miejsc.

Marian Gzepiel
/Speleoklub Katowice/

4. Jaskinia Saspowska - uzupełnienie

Na skutek niedopatrzenia w poprzednim numerze Jamnika nie ukazał się plan jaskini Saspowskiej. Plan ten zamieszczamy w numerze bieżącym. W uzupełnieniu do opisu dodajemy, że 6 zeszyt "Chrońmy przyrodę ojczystą" z listopada - grudnia 1971 r. zamieszcza artykuł Andrzeja Górnego "Nowe jaskinie naciekowe w Ojcowskim Parku Narodowym", w którym znajduje się opis jaskini Saspowskiej.

Redakcja

WZYMIA PRACOWNICZO-CZESTOCYFLOWSKA
 DZIAŁA S.A. SPÓŁNIA

WZYMIA STWORSKA
 FUR. BUDOWY

POWIĄZ PRZY WSPÓŁPRACY ZBUDOWY
 G. HADZEMANOWSKI, S. BUDOWNIK
 I. CHROPAKOWSKI, J. A. DZIWIŁKO, W. COHAR
 ORAZ BUDOWNICI PLAN. ANGELO

1957

=====

K R O N I K A

=====

1. Okres od 1.06.1971 do 30.06.1972 w KKTJ

W roku 1971 minęło pięć lat działalności naszego Klubu. W ciągu tych pięciu lat niedzielnych wyjazdów w podkrakowskie "dolinki" i sporadycznych /raczej indywidualnych i z innymi ośrodkami/ wyjazdów w łatwiejsze jaskinie tatrzańskie, Klub krzepił, werbował i szkolił nowych członków, przygotowując się do ataku na jaskinie trudne. Brak wyższych stopni ograniczył nam jednak pole działania, wyeliminował najtrudniejsze jaskinie tatrzańskie. W tej sytuacji organizowaliśmy wyprawy w jaskinie mniejsze, mało odwiedzane lub wręcz zapomniane, w których poza odkrywcami było parę osób. Podczas jednej z takich wypraw odkryliśmy jaskinię, którą od imion odkrywców i zgodnie z zasadą nie wprowadzania obcych nazw do nazewnictwa góralskiego, nazwaliśmy "Jędrusiową Dziurą". To było duże osiągnięcie, lecz my marzyliśmy o prawdziwie tatrzańskich jaskiniach, toteż z radością powitaliśmy zorganizowanie przez Śląską OKSpel "I Ogólnopolskiego Obozu Speleologicznego Tatry 71". To była dla nas duża szansa, mogliśmy pod firmą obozu zorganizować klubowe wyprawy do dużych jaskiń. I szansę tą chyba wykorzystaliśmy, członkowie naszego Klubu brali udział prawie we wszystkich akcjach obozowych, wielu wyprawami kierowali i w przeważającej mierze byli ich głównymi inspiratorami. Konsekwencją działalności obozowej było nadanie przez Śląską Okręgową Komisję Speleologii trzem osobom uprawnień III st.

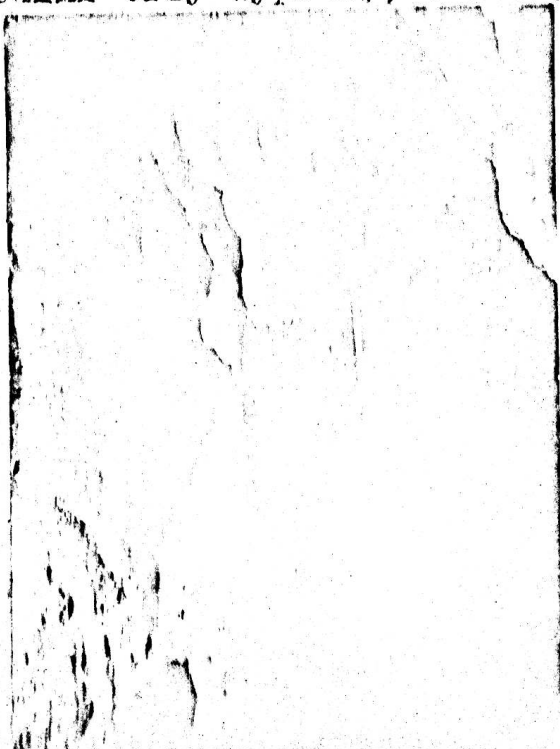
W tym samym czasie gdy w Tatrach trwał obóz, 5-osobowa grupa członków Klubu pod kierownictwem J. Roszkiewicza zapoznawała się z obszarami krasowymi Bułgarii, nawiązując kontakt ze speleologami z Wracy.

We wrześniu i październiku byliśmy jeszcze pod wrażeniem obozu, coraz mniejszym powodzeniem cieszyły się "małe i ciasne" jaskinie Jury, niedzielne wyjazdy w okolicy Krakowa zmieniały radykalnie swój charakter. Jeżeli przez minione pięć lat uważaliśmy Wyżynę Krakowską za główny teren naszej działalności, przeszukiwaliśmy całe masywy w poszukiwaniu nowych jaskiń, pchaliśmy się w najtrudniejsze zaciski w poszukiwaniu

nowych korytarzy, teraz zaczęliśmy traktować ten teren jako poligon ćwiczebny. Przede wszystkim zaczęliśmy się intensywnie wspinać wpatrzoni... w Tatry. Już we wrześniu /25.09./ zorganizowaliśmy wyprawę do jaskini Bandzioch w celu wyjaśnienia problemu zauważonego w czasie wyprawy obozowej. W wyprawie tej towarzyszyli nam członkowie STJ KW trenujący intensywnie przed wyprawą do Pierre Saint Martin. Druga wyprawa do Bandziocha /11 grudzień/ również nie rozwiązała wspomnianego wyżej problemu, jednak zakończyła się częściowym sukcesem. Odkryto 30-to metrowe obejście zacisku w głównym ciągu za lodospadem we wstępnych partiach jaskini.

Dnia 19 grudnia odbyło się Walne Zebranie KKTJ, na którym ustalili się nowy zarząd Klubu w składzie: Andrzej Pasiowicz - prezes, Barbara Rybarska - v-ce prezes, Ela Malecka - sekretarz, Tomek Szczęśniak - skarbnik i Jasiu Śmiałowski - magazyn sprzętu. Po zebraniu pojawiły się w klubie nowe tendencje, sprecyzowane kierunki działania, ożywiła się działalność. "Byłg" prezes, /prawdopodobnie w celu zawiązania opozycji/ zorganizował kilkudniowy /24 - 29.12./, kilkuosobowy biwak w jaskini Kaszprowej Niżniej, jednakże wskutek ciężkich warunków, odwilż i opady deszczu, uczestnicy biwaku nie doszli do porozumienia i "wyszli z podziemia" zwiedziliśmy jaskinię w nieznacznej tylko części.

W styczniu 1972 uzyskaliśmy od dyrekcji TPN-u pozwolenie na zwiedzenie jaskini Bystrej. Zorganizowaliśmy do tej ciekawej jaskini trzy wyprawy, w których wzięło udział łącznie 20 osób.

Zdj.1.

Fragment szaty naciekowej w jaskini Bystrej

Plonem tych wypraw oprócz zapoznania się z jaskinią było wykonanie szeregu zdjęć i przeźroczy wspaniałej szaty naciolkowej. Poza tym stwierdzono nieścisłość planu Zwolińskiego z rzeczywistością w rejonie Sali Wodospadów. Jaskinia tak się podobała, że w marcu grupa osób pod kier. A. Kokoszki eksplorowała, niestety bez rezultatów, masyw Kalackiej Turni w bezpośrednim sąsiedztwie jaskini Bystrej. W marcu odbyły się jeszcze dwa wyjazdy w Tatry. 22-marca 3-osobowy zespół pod kier. J. Śmiłowskiego przechodzi wszystkie główne ciągi jaskini Czarnej /gł.ciąg do Kolorado, partie Królewskie oraz Techuby. 25 marca 9-osobowy zespół pod kier. A. Górnego jedzie w Tatry z zamiarem przejścia głównego ciągu jaskini Zimnej, jednak niekorzystne warunki wodne zmusiły nas do zmiany planu - zwiedzamy partie w okolicy Sali Złomisk i korytarze na dnie Studni Kuczyńskiego. 6 maja znowu jaskinia Czarna. Tym razem kilkusobowa grupa pod kier. A. Górnego usiłuje "coś" wyeksplorować w partiach Królewskich w okolicy Komina Niepokoju, jednakże samego Komina nie zdobywa z braku sprzętu. 27 maja obrano sobie za cel jaskinię Lodową Miętusią, "chowany pod deskami" problem warszawiaków, stwierdzono brak szans na jakiegokolwiek odkrycie /korytarz z korytkiem śnieżnym przechodzi w dnie w niedostępneszczeliny/. 8 czerwca grupa członków Klubu zwiedza jaskinię Lodową Mułową, jaskinię raczej rzadko odwiedzaną, w której stwierdzono duże szanse eksploracyjne i duże nieścisłości z dotychczasowymi planami.

W miesiącu marcu i kwietniu odbył się kolejny kurs dla początkujących, który rozpoczęło przeszło 30 osób. Po wielu perypetiach i egzaminie poprawkowym zdało egzamin i wstąpiło do Klubu 12 osób, z których kilka brało udział w ostatnich wyprawach tatrzańskich.

W czerwcu 1972 r. wprowadzono do regulaminu Klubu istotną zmianę. Wprowadzono stopień członka-sympatyka, co pozwoli na wciągnięcie do Klubu wielu ludzi od dawna z nami związanych oraz rozszerzy rekrutację do klubu wkrótce na okrągły rok. To samo zebranie dokonało zmiany w zarządzie Klubu - miejsce kol. Szcześniaka zajął Andrzej Kokoszka.

W październiku 1971 r. w związku z rozpoczęciem nauki w Krakowie przeszedł do KKTJ ze Speleoklubu Bielisko kol. Przemysław Piekarski, a w czerwcu 1972 r. wstąpił do naszego

Klubu kol. Andrzej Kobyłecki /STJ KKKW/, który od dawna współpracował z nami przy eksploracji i wykonywaniu dokumentacji jaskiniowej Jury Krakowsko-Wieluńskiej. Komisja Speleologii ZG PTTK przyznała A.Kobyłeckiemu IV stopień uprawnień.

Andrzej Kozik

2. Udział KKTJ w I Ogólnopolskim Obozie Speleologicznym

"Tatry 71"

W dniach 25.07. - 15.08.1971 r. odbył się I Ogólnopolski Obóz Speleologiczny "Tatry 71" zorganizowany przez Okręgową Komisję Speleologii w Katowicach. W obozie brały udział kluby z okręgów: śląskiego i krakowskiego. Na tle poszczególnych ekpi, członkowie KKTJ stanowili jedną z liczniejszych grup, biorącą czynny udział w życiu i pracach obozu. W skład grupy wchodził: A.Górny /kierownik/, Cz.Dąbrowski, A.Dzioba, A.Kokoszka, A.Kozik, Z.Krajewski, Z.Liszka, J.Smoleń, J.Śmiażowski, W.Wilk. W pierwszych dniach brałszy udział w kilku mniejszych wyprawach do jaskiń: Pisanej /ciąg wodny/, Zimnej /do pomru/, Śnieżnej /do - 70m/, oraz Wielkiej Litworowej /do -110m Kozik i Wilk/. 1 sierpnia zorganizowaliśmy "maraton" po jaskiniach Małej Łąki /kier.Górny/.

W czasie tej akcji po raz pierwszy grotolazi z innych ośrodków przeszli nowoodkrytą jaskinię Jędrusiową Dziurę. Niedaleko od niej odkryto nową 50-cio metrową jaskinię, w której uzyskano kontakt głosowy z Jędrusiową Dziurą. 4 sierpnia 8-osobowy zespół pod kier. A.Dzioby /KKTJ/ /Górny, Kokoszka, /KKTJ/, H. i U.Imiątek, Koziek /Spel.Olkusz/, Skuza /Spel. Zakopane/, Byra /Zabrze/ przechodzi główny ciąg jaskini Czarnej do Kolorado. 8 sierpnia J.Śmiażowski prowadzi 4-osobową grupę, która schodzi na dno jaskini Bandzioch. Następnego dnia /9 sierpnia/ do jaskini Bandzioch wchodzi 19-osobowa wyprawa składająca się z osób reprezentujących wszystkie ośrodki biorące udział w obozie. Wyprawa została podzielona na cztery zespoły działające w różnych partiach jaskini. Całość akcji trwającej około 12 godzin kierował Andrzej Górny /KKTJ/. Na zakończenie obozu, wspólnie z pozostałymi ośrodkami, organizujemy wyprawę do jaskini Śnieżnej.

Pod kierownictwem grotożazów z Bytomia grupa transportowa donosi sprzęt do głębokości - 300m. Zespół szturmowy w składzie kierownik - A.Dzioba, A.Górny, A.Kozik, Z.Liszka /wszyscy KKTJ/, H.Imiałek /Spel.Olkusz/, P.Piekarski /Spel.Bielsko/, osiąga syfon końcowy /-620 m/ i wychodzi z jaskini po 32-godzinnej akcji. Następnego dnia grupa retransportowa wynosi sprzęt z głębokości -300m na powierzchnię.

Oceniając obóz należy stwierdzić, że była to udana impreza, która pozwoliła nam w stosunkowo krótkim czasie zorganizować dużą ilość wypraw, wzbogacając jednocześnie nasze doświadczenie. Dla wielu członków obozu było to pierwsze zetknięcie się z jaskiniami tatrzańskimi.

Andrzej Górny

3. Wyprawy KKTJ do jaskini Bystrej

Jaskinia Bystra, znajdująca się w południowo-wschodniej części masywu Kalackiej Turni, jest jedną z ciekawszych polskich jaskiń a jej bogata szata naciekowa stawia ją na czołowym miejscu wśród naszych jaskiń tatrzańskich. Wejście do jaskini zamyka głęboki syfon wodny, nie do pokonania bez sprzętu specjalnego. Istnieje jednak drugie, suche wejście omijające syfony. Jest to kilkumetrowy, niski, wydrążony w zwietrzelinie tunel, oszalowany drewnianymi belkami. Tunel ten dochodzi do pionowej szczeliny łączącej się z głównym ciągiem jaskini. O ile w miesiącach letnich istnieje groźba zapadnięcia się tunelu podczas nieostrożnego przechodzenia, o tyle w miesiącach zimowych, zmrożona ziemia sprawia, że przejście jest względnie bezpieczne.

W styczniu 1972 r. zwróciliśmy się do dyrekcji TPN-u z prośbą o pozwolenie na zwiedzenie całego systemu jaskini. Po otrzymaniu pozwolenia zorganizowaliśmy w przeciągu miesiąca 3 wyprawy, których kierownictwo powierzono Andrzejowi Górnemu.

Pierwsza wyprawa odbyła się w dniach 15 - 16 stycznia, wzięło w niej udział 9 osób dzielących w trzech samodzielnych zespołach. Pierwszy zespół zwiedził rejon Wielkiego Komina, druzi górne partie jaskini i rejon Sali pośredniej,

trzeci - główny ciąg do Sali Wodospadów. Ponadto zespoły przeprowadziły rozpoznanie pod względem ewentualnych możliwości eksploracyjnych. Największe możliwości stwierdzono w rejonie Sali Wodospadów, gdzie napotkano problemy wodne. Ich wyjaśnieniem miała się zająć druga wyprawa. Odbyła się ona 12 - 13 lutego, wzięło w niej udział 6 osób. Próba przepłynięcia na pontonie /A.Górny/ wiszącego jeziorka w Sali Wodospadów nie dała spodziewanych rezultatów, jeziorko okazało się jeszcze jednym syfonem.

Po przepłynięciu /A.Kozik/ długiego jeziorka w rejonie Wielkiego Komina okazało się, że także tutaj nie ma szans eksploracyjnych. Dorobkiem tej wyprawy było splanowanie /A.Kobyłecki/ rejonu Sali Wodospadów i skorygowanie planu Zwolińskich do tych partii jaskini. Trzecia dwuosobowa wyprawa miała na celu sporządzenie dokumentacji fotograficznej szaty naciekowej jaskini. Niestety, w czasie transportu do jednego z aparatów fotograficznych dostał się piasek i o ile przezroczysta wyszła doskonale, to film czarno-biały jest porysowany i tylko kilka ujęć po wywołaniu było czytelnych.

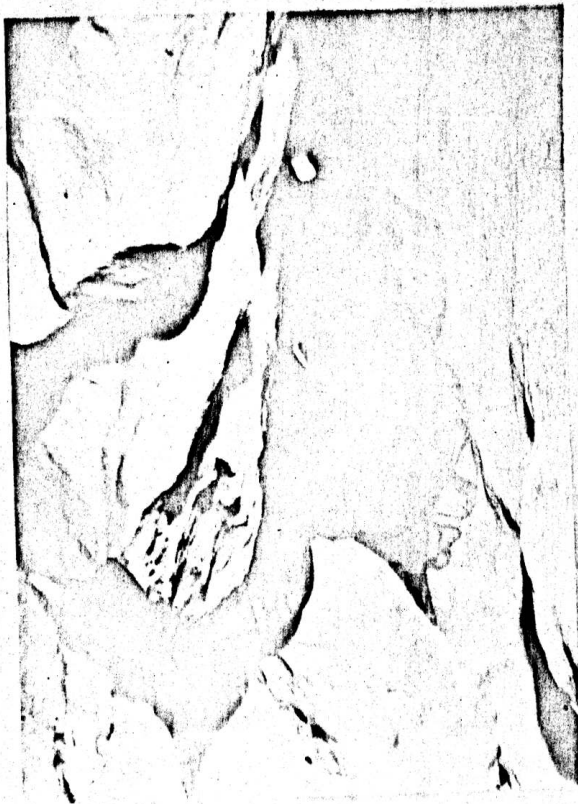
Jaśiek Małota

4. Wyprawa do jaskini Bandziuch Kominiarski

Jedną z akcji zorganizowanych podczas I Ogólnopolskiego Obozu Speleologicznego, była wyprawa do jaskini Bandziuch kierowana przez A.Górnego /KKTJ/. Podczas tej wyprawy w partii NPO w niedużej odnodze głównego ciągu zlokalizowano "problem", którym jest nieduże zawalisko z silnym prądem powietrza oraz głośnym szumem /powietrza lub wody ?/. Problem ten usiłowały wyjaśnić dwie kolejne wyprawy. Pierwsza wyprawa /dn. 25.09.1972/ usunęła część zawaliska i dotarła do dwóch zaklinowanych w zacisku głazów, których z braku odpowiedniego sprzętu nie dało się usunąć. Dnia 11.12.72 r. ruszyła druga wyprawa. Wprawdzie zdołano jeden z głazów usunąć lecz wyrwanie drugiego przerastało nasze siły - postanowiliśmy zrezygnować z dalszych prób. Wyprawa zakończyła się jednak poławicznym sukcesem. Podczas powrotnej drogi do otworu, odkryto 30-metrowe objęcie zacisku, który znajduje się w głównym

Zdj. 2

W nowoodkrytych partiach Bandziocha.

ciągu jaskini za lodospadem w przyotworowych partiach. Obejście to posiada niedużą salkę, której dno, być może ze względu na porę roku, pokrywała warstwa lodu o grubości 0,5 m. Z salki tej wychodzi w górę wąski komin, po przejściu którego /A.Kozik, Zb.Liszka/ weszliśmy do korytarzyka idącego stromo w górę i wychodzącego wprost nad wspomniany już Lodospad w głównym ciągu jaskini. Należy zaznaczyć, że komin którym dostaliśmy się do korytarzyka ciągnie się dalej w górę i istnieje tutaj szansa dostania się do górnych pięter Śnieżnych Kominów. Nowoodkryty komin nazwano Kominem Szczeliniarzy.

Andrzej Kozik

5. Wiosenny obóz "Olsztyn 72"

Zwyczajem praktykowanym w KKTJ stało się organizowanie w okresie świąt wielkanocnych obozu speleologicznego na Jurze. Obozy te organizowane dla uczestników kursu dla początkujących, mają za zadanie praktyczne wykorzystanie wiadomości nabytych podczas kursu, zapoznanie adeptów speleologii z jaskiniami pionowymi oraz ćwiczenia z zakresu ratownictwa i autoratownictwa.

Tegoroczny obóz odbył się w dniach 31.03 - 3.04.1972 r. w Ol, szynie koło Częstochowy. W obozie wzięło udział 12 kursantów i 3 osoby kierujące akcjami w jaskini. Kierownikiem obozu był prowadzący kurs J. Roszkiewicz. Niestety, obóz nie przyniósł spodziewanych rezultatów. Kursanci byli źle przygotowani do zajęć jaskiniowych i w rezultacie pierwsze dni obozu poświęcono na zajęcia w skałkach /zjazd, drabinka, wspinaczka, prusikowanie - umiejętności, które powinni byli nabyć podczas kursu w czasie niedzielnych wyjazdów w podkrakowskie dolinki/. Dopiero 2.04. uczestnicy obozu mieli sposobność zwiedzić piękne jaskinie gór Sokolich. Niestety, czasu było mało i tylko część kursantów zobaczyła Jaskinię Koraloną /12 osób/, Awon /11/ Olsztyńską z Baku /6/ a tylko trzy osoby Urwistą.

Jan Śmiałowski

6. Wyprawa do jaskini Czarnej

W nocy z 22 na 23 marca 3-osobowa wyprawa członków KKTJ w składzie Zb. Liszka, P. Piętkowski, J. Śmiałowski /kierownik/ dokonała przejścia całego systemu jaskini Czarnej. W czasie 15-godzinnej akcji zwiedzono główny ciąg jaskini do Kolorado, partie Królewskie oraz Techuby. Mały zespół i wyrównany poziom członków wyprawy zagwarantował szybką i sprawną akcję bez niepotrzebnych przestojów. Podczas tej wyprawy nasunęła się nam smutna refleksja. Chodzi o niesamowite zaśmiecenie jaskini w okolic otworu. Niestety, jaskinia Czarna nie jest tutaj wyjątkiem podobnie zaśmiecone starymi linami, bateriami, puszkami po konserwach i podartymi kobinczonami są prawie wszystkie naszej jaskinie tatrzańskie. Na tej "śmieciarskiej" liście pierwsze miejsca zajmują: Czarna, Śnieżna, Zimna, Miętuś; walcząc przy pomocy wszystkich grotołazów o prymat pierwszeństwa, będący wskaźnikiem popularności jaskini.

Jan Śmiałowski

7. II Wystawa Fotografii Jaskiniowej

W listopadzie 1971 r. w Klubie Turysty PTTK czynna była II Wystawa Fotografii Jaskiniowej zorganizowana przez KKTJ. Na wystawie przedstawiono 40 fotogramów, z których na wyróżnienie zasługiwały prace Jerzego Roszkiewicza /KKTJ/. Tematem prac była przede wszystkim szata naciekowa jaskiń Polski, Węgier i Bułgarii, nie brakło jednakże prac przedstawiających akcję grotokazów w jaskini /wspinaczka w kominie, zjazdy, życie na liwaku itp./ Uzupełnieniem wystawy była ekspozycja okazów geologicznych zebranych w jaskiniach Tatr i Jury. Przeważały rozmaite formy stalaktytów i stalagmitów, pochodzące głównie ze zborów A.Górnego, A.Kozika, J.Roszkiewicza.

W sumie wystawa była imprezą udaną; imprezą, która osobom postronnym ujawniła istnienie innego, ciekawego świata - świata jaskiń.

Redakcja

LISTA CZŁONKÓW KKEJ /stan na dzień 1 lipca 1972 r./

1. Bałas Andrzej	czł. uczestnik	I st. uprawnien
2. Chmielewski Zygmunt	" zwyczajny	II "
3. Ciszewski Andrzej	" uczestnik	I "
4. Cisniewska Barbara	" sympatyk	- "
5. Dąbrowski Czesław	" zwyczajny	I "
6. Dębosz Tadeusz	" zwyczajny	III "
7. Dobrzański Wojciech	" uczestnik	I "
8. Dzioba Andrzej	" zwyczajny	III "
9. Górny Andrzej	" zwyczajny	IV "
10. Kobylecki Andrzej	" uczestnik	IV "
11. Kokoszka Andrzej	" zwyczajny	II "
12. Kozik Andrzej	" zwyczajny	III "
13. Kozik Marian	" sympatyk	- "
14. Krajewski Zbigniew	" zwyczajny	II "
15. Liszka Henryk	" sympatyk	- "
16. Liszka Zbigniew	" uczestnik	I "
17. Łopaciński Jan	" uczestnik	I "
18. Łoziński Wacław	" uczestnik	I "
19. Łukasik Ryszard	" zwyczajny	II "
20. Małocka Elżbieta	" zwyczajny	II "
21. Małota Jacek	" zwyczajny	II "
22. Markowska Maria	" zwyczajny	I "
23. Pasiowiec Andrzej	" zwyczajny	III "
24. Pasiowiec Barbara	" uczestnik	I "
25. Paul Krzysztof	" zwyczajny	II "
26. Piekarski Przemysław	" uczestnik	III "
27. Pielka Jan	" zwyczajny	II "
28. Roszkiewicz Jerzy	" zwyczajny	III "
29. Roszkiewicz Zofia	" zwyczajny	II "
30. Rybarska Barbara	" zwyczajny	II "
31. Rybarski Henryk	" zwyczajny	II "
32. Seidl Krzysztof	" uczestnik	I "
33. Siobowicz Andrzej	" uczestnik	I "
34. Skrzetelska Anna	" zwyczajny	II "
35. Swoleń Jan	" uczestnik	I "
36. Stelmach Marcin	" zwyczajny	III "

37. Szczęśniak Tomasz	czł.	zwyczajny	II	st. uprawnien
38. Szlanka Ryszard	"	zwyczajny	II	"
39. Szumera Andrzej	"	uczestnik	I	"
40. Śmiałowski Jan	"	zwyczajny	III	"
41. Tałach Gerard	"	uczestnik	I	"
42. Tomczyk Andrzej	"	zwyczajny	III	"
43. Tylek Elżbieta	"	sympatyk	-	"
44. Wąk Wiesław	"	zwyczajny	II	"
45. Żabiński Marian	"	uczestnik	I	"

KOMITET REDAKCYJNY

Kozik Andrzej

Kokoszka Andrzej

Śmiałowski Jan

Tylek Elżbieta

ZDJĘCIA

Liszka Henryk /zdj.2/

Małota Jacek /zdj.1/

ADRES REDAKCJI

Krakowski Klub Turystyki Jaskiniowej PTTK

Kraków, ul. Basztowa 6